

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvga in tretjga četrtka meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Nasnanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 12.

V Ljubljani, 16. junija 1898.

Letnik XI.

Kdo je kriv nemirov v Italiji?

V srazu Evrope kakor nazivljejo Italijo, je udeležena sedaj ustaja.

Lačne, razdirane množice so zopet premagane s kruto silo vojaških bajonetov. Mir je zavladal po velikih mestih, mir se je povrnil v male vasice, mir kraljuje po vsaj deželi, vsaj — navidezno; zakaj na skrivnem, v srcih tli še vedno iskra upora, kateri utegne, če se ne obrnejo razmere na boljše, izbruhniti prej ali slej s tem večjo močjo znova. Skladišča, prodajalnice, javna poslopja so zopet varna pred ugnanimi nemikanci. Pod ključem se nahaja po poročilu laške vlade okoli 1600 glavnih razgrajčev. V obsednem stanju se nahajajo cele pokrajine.

Razpuščena so vsa socijalistična društva, jednaka usoda je zadela brez vsakega vzroka tudi nabroj katoliških društev. Kakor se zatirajo radikalni, socijalistični časopisi, ki so hujskali neprestano k uporabi, tako se prepoveduje izdavanje katoliških listov, kateri so le mirili in vedno priporočevali ljudstvu pokorščino do posvetne oblasti.

Katolike, ki so bili vselej in povsod v vseh državah glavna podpora vsakega družabnega reda, stavijo liberalni, prostozidarski državniki v eno in tisto vrsto z anarhističnimi, vse uničujočimi zarotniki. Na najgrši in najpodlejši način, kakoršnega je zmožen le še kak prostozidar, se obrekuje katoliška duhovščina, češ, ona je vspeodbujala prebivalstvo s peresom ali govorom k nemirov, ona je bila prva pospeševaljica in glavna voditeljica vsega revolucionarnega gibanja, dasi jim ne dostaja za to nobenega dokaza. Kakor so proglasili krvoločni pogani mirna, udana, potrpežljiva kristijane rimski državni nevarnim in velizidajalekim življenjem, tako se razlega ista pesem dandanes več kot poldrugo tisočletje pozneje iz ust brezverskih liberalcev.

Liberalizem, ki je bil ponosen na svojo srečno Italijo in jo slavil kot uzorno deželo zlote slobode, pravega človečanstva in vsestranskega napredka se sramuje svojih sadov in hoče vresnici na ljubo povedati, da je ustajo na Italijanskem na rovaš klerikalizma zapisati, kakor se je upal kvasiti v svoji brezmejni prismojenosti znani dolenski Rodoljubove pisar.

Liberalizem, ki zahteva na gospodarskem polju najslobodnejši razvoj, podjetnih močij, ki uvaja najbolj divji boj za obstanek, vsled katerega more nujno poginiti gospodarsko slabši, premagan od gospodarsko močnejšega, ki torej zmanjšuje število krepkega, zadovoljnega srednjega stanu, povečuje pa nasprotno v istem razmerju število nemanidev in beračev, noče priznavati sedaj, da je glavni krivec velikanske bede in neznosne revščine le on in nihče drugi ne.

V vednem boju zoper cerkveno oblast izpodkopal je liberalizem na Laškem leta in leta tudi vsako spoštovanje do posvetne gosposke, in kaj čuda, da se sinovi starikavega liberalizma krepki in čili socijalisti ne zadovoljujejo več s praznimi publicami, marveč da se grozovito norčujejo iz blestečih besedij o slobodi, bratstvu, enakosti in neizprosno zahtevajo jedi in pijače.

In za vse človeški družbi skrajno pogubne posledice liberalizma naj bi bila sedaj odgovorna po mnenju prostozidarjev in njihovih časopisov Cerkev?

Nikakor ne! njen vrhovni poglavar, sveti Oče Leon XIII, so odločno odvrnili vsako krivdo katoličanov na upor v pismu do kardinala milanskega mesta, Ferrarija, katerega napadajo najbolj liberalci.

Mej drugimi so pisali papež: „Ni pa tudi zamoglo zlo seme, ki se je sejalo skupno s tako zmešnjavo idej, s takim pohujševanjem in ne manjšo škodo vere se dije,

časa brez vsake kazni na polotoku, nikakoršnih drugih, nego grenkih sadev obroditli. Pričakovati bi se torej smelo, da bo glas dejstev spametoval one, kateri sedaj, ko so pobijali koristno delovanje Cerkve in odstranili Boga iz družbe, primejo lahko z roko puščeno onega poruševalnega dela, ki so ga nadaljevali s toliko vnemo. Mesto tega pa vidimo in ne brez bolesti, da uporabljajo oni sedanji trenotek v to, da trosijo najzlobnejša oči-

tanja zavrljivih ustaj nad spoštovanja vredne državljane, katere imajo za tarčo le vsled tega, ker so ušani Cerkvi in apostolskemu sedesu. Pri tem pa ne vedo ali se delajo nevedne, kakor da bi ne bila Cerkve, ki ne učijo ljudskih uporov in da tudi niso katoličani, katerih jih vprizarjajo, ampak da je treba iskati njih prouzročitelje v in sokrivce druge.

Razgled po svetu.

Državni poslanci so se zbrali prvega junija, da nadaljujejo razpravo o predlogih, tičočih se preobnove jezikovnega prasanja. Brezobzirni Nemci pa hočejo zopet, kakor so dosedaj, zavleči vsako uspešno delovanje v prid ljudstva in brkone se še izvolil ne bo jezikovni odsek, ki bi pretresaval ureditev jezikovnega prasanja. Vseled imenovanja Glajspaha predsednikom graškega nadsodišča, vseled razpušta protiavstrijskega graškega mestnega zastopa, ki se je vmišaval v stvari, ki presegajo njegov delokrog, tratijo zopet Nemci drugi čas s praznimi govori o satiranju in krivicah, ki jih nikakor ne trpe. — Ker poslanci ničesar ne store, jih hoče vlada sama prisiliti k delu in predlaga v ta namen dan za dnevom nove postavne načrte. Tako je koj prvi dan predložila postavo, ki bi naj odstranila davek pri časnikih in koledarjih; predložila je dalje postavni načrt zbornici, ki bi naj odpravil mišino na državnih cestah in mostovih. Drugi važni načrt, posebno za revno ljudstvo se tiče pristojbin od zapuščin, katere naj bi se znižale za kake 2 milijona.

Vseled odpravitve časniškega in koledarskega koleka, ki znaša na leto okrog 2 in pol milijona glđ. in mitnine, katera presega tudi 1 milijon glđ. in vseled povišanja plač državnih uradnikov in služabnikov v najmanjšem znesku 15. milijonov potrebuje država 19 milijonov novih dohodkov. Da bi se ta primankljaj pokrila, je predložil finančni minister dr. Kaizl načrt, v katerem zahteva davek na sladkor in sicer od vsakih 100 k'g. Vladi se bo vendar zelo težko posrečilo rešiti te naloge s popolnoma onemoglim državnim zborom; zakaj nemški kričarji postajajo vedno hujši in izjavljajo, da se nobena vladna predloga ne bo razpravljala preje, dokler ne umakne vlada jezikovnih naredeb na Češkem. V prihodnjih dneh, ko odgovori ministerski predsednik, grof Thun na interpelacijo radi graških dogodkov se mora odločiti ali prenehajo prevzetni Nemci s svojim doseđanjem postopanjem ali se razpusti državni zbor in uveljavi vlada svoje načrte potem naredbenim putem. — V zadnjem času se govori mnogo tudi o odstopu trgovskega ministra Bernrajterja (Baernreither) ker je po mnenju Nemcev velik greh, da je Bernrajter minister pod vodstvom Thunovim, kateri ne dovoli, da bi graški mestni očetje mislili in delali, kakor bi bili že kje na nemškem Pruskem. — Zadnja poročila nam nazna-

njajo, da je zasedanje državnega zbora preloženo do jeseni.

Socijalni demokratje so imeli binkoštno praznike svoj strankarski shod v Lincu. Glavni poročevalec je bil jud dr. Adler. Socijalno-demokratski poslanec Reisel, ki je bil izvoljen tudi od nemških narodnjakov je govoril o graških dogodkih. Iz njegovih besedij je razvidno, da se prišli sodrugi v nemilost pri nemških narodnjakih. Na shodu so rohneli precej nad ogersko vlado, ki postopa bolj strogo s sodrugi; zabavljali so čes klerikalce in končno določili se nov strankarski davek, ki se bo pobiral od sodrugov v svrhu pokritja stroškov za strankarsko organizacijo. Hujšega pa niso sklenili judovski blapci ničesar.

Na *Srbakem* so se izvršile volitve v skupščino za vlado jako povoljne; bil je pa tudi njen pritisk na volilce volkansk. Izvoljenih je več kakor dve tretjini njenih privrščencev. Vlada sama ni pričakovala tako sijajnih uspehov.

V *Italiji* je odstopilo ministerstvo. Vzrok je bil razpor mej ministroma Zanardelli in Visconti-Venosta. Pravosodni minister Zanardelli je hotel namreč izdati izjemne zakone proti katoličnom in jih tem potom popolnoma zatreti. Temu se je pa upiral Visconti-Venosta, češ, da tudi za katoličane zadostuje sedanje pravo. Rudini, kateremu je naročil kralj sestaviti novo ministerstvo, je že zbral okrog sebe može, kateri bodo delovali neki pomirjevalno.

Na *Francoskem* se je sedla nova zbornica 1. junija k zasedanju. V prvi seji se je volil začasni predsednik. Ker je pa dobil vladni kandidat Pavel Dešanel toliko glasov kot njegov nasprotnik, prejšnji predsednik Brisson je bilo treba druge volitve, pri kateri je bil izvoljen Dešanel z večino 4 glasov. Če bo vlada raspolagala s tako neznatno večino, jih bo težko še kaj dolgo časa voditi državno krmilo.

V *Belgiji* so izpadle tudi letošnje volitve v kljub strastni agitaciji liberalcev, socialistov in radikalcev prav ugodno in častno za katoličane, kateri imajo sedaj v zbornici večino 72 glasov.

Med *ameriškim in španskim* brodovjem, ki se nahaja sedaj v zalivu Santiago de Kuba pod poveljstvom admirala Cervera se je vnel 31. maja hud boj. Amerikanci so hoteli namreč pod štelom dobiti v svojo

pest zaliv in so začeli napadati utrdbe pri vhodu. Španjci so se krepko branili in pognali sovražnika s pomočjo dobro oboroženih obrešnih čet nazaj in mu povzročili znatno škodo.

Dne 8. jun. so poskušali Amerikanci z nova svojo srečo in so streljali pol ure na Santiago. Pri tem se je pa potopila njihova ladija »Merrimac« ko je hotela priti v luko, prodrta od španjskih krogelj. Da bi pa Amerikanci prišli tem preje Španjcem do živega, je odredil admiral Sampson, da se poda kar največ moštva na suho in v zvezi z vstaškimi četami napade Španjce od

nasprotni strani. Kakor se glase poročila, je na suhem blizu Santiago za okrog 5000 Amerikancev.

Hudo streljanje na utrdbe je trajalo zopet 6. in 7. junija, pri katerem je bilo poškodovanih nekaj naprav. Na španjski strani je ranjenih okrog 40 mož, mej njimi polkovnik Odonez, in trije drugi častniki. Tudi lesena ladija »Reina Mercedes« ki se je prikazala pri vhodu v zaliv je precej razbita.

Admiral Komaro je že tudi odplul s svojim brodom iz Kadiksa in kakor pravijo Španjci se nahaja sedaj na potu proti Kubi.

Dopisi.

Gorje, meseca junija. Binkoštni ponedeljek poldne, smo se sešli pri nas k shodu katoliškega slovenskega polit. društva za Radovljiški okraj. V tako obilnem številu obiskanege shoda menda to društvo se ni imelo. Domači so prišli do malega vsi, celo ženske so pazljivo poslušale. Tudi iz drugih fara jih je bilo veliko; posebno z Bleda. Gorjanci so zopet pokazali, kako se probujajo ne le v narodnostnem, temveč tudi v gospodarskem oziru. Točno ob starih otvorih predsednik Vurnik iz Radovljice shod. Izraža veselje nad prihodom novega g. kneza in škofa rojaka in predlaga naj se jim pošlje udanostna brzojavka. To se je precej zgodilo. Prvi govornik, drž. poslanec in delegat g. Pogačnik nam je razložil stanje državnega zbora in nam tudi povedal, zakaj da je prihodnje sredo zopet sklican. V drugem govoru pa je razložil glavna pravila o zavarovanju goveje živine. Domači g. župnik kot dež. poslanec je poročal o deželnozbornem zasedanju in pojasnil od kod izvira draginja žita in moke (podt kalo se mu je, da je on kriv te draginje). Gosp. Evgen Lampe, kapelan z Bleda, pa je prav jasno pokazal, kako strašno od leta do leta propada kmetijski stan in zakaj. Župnik z Boh. Bele pa je razložil, kako pogubljiva je za kmeta socijalna demokracija. Zadnji govornik pa I. Stanonik iz Horjula, ki so ga pr. č. g. župnik povabil, je prav po domače pokazal, kje je edina rešitev kmetijstva, namreč: Vstanovljanje gospodarskih zadrug. In zato se je sklenilo, da se tudi v Gorjah vstanovi ta prekristna naprava. Upati je, da bodo za vse dobro vneti Gorjanci, poslušali ta navsot in pristopali k novi zadrugi v prav obilnem številu. Saj dandanes velja še posebno pregovor: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Zato: združujmo se v naših društvih, snujmo posojilnice in zadruge!

P. J.

Iz Ribnice, 30. Maja. Dragi domoljubovi prijatelji! Kakor se čuje iz mnogo krajev kranjske dežele, snujejo se konsumna društva po mestih, trgih in po vaseh. Tako smo tudi pri nas osnovali kmetijsko društvo, hranilnico in posojilnico, ter so nam došla tudi že potrjena pravila od okrož. sodišča v Rudolfovem. A kakor

drugod zadeli smo s tem tudi mi v pravo sršenovo gnezdo. Nasi nasprotniki so vznemirjeni takó, da bi nas radi vtopili v zlici vode, ako bi bilo mogoče. Opravljajo in obrekujejo druga taka društva, in s tem begajo in strašijo naše ljudstvo; to je njih edino orožje, s katerim mislijo zadušiti naše društvo. Mi se ne čudimo temu početju; saj tako je bilo tudi drugod, kjer so se osnovala taka društva. A kakor drugod, tako se bodo počasi tudi pri nas unesli. Naše načelstvo nabira in upisuje ude vsako nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne, in mirno pripravlja to, kar je za v prodajalnico neobhodno potrebno. Upamo, da v kratkem pride čas, ko se bomo mi smejali, nasi nasprotniki pa kisló držali. Dragi prijatelji! srčno naprej, nič ozirati se na levo ali desno, nič poslušati, kaj vam bodo nasi nasprotniki šepetali na uho; uverjeni bodite, da vam bo opravični delež dobro obrestovan, in da se nam ni treba bati zanj. Računi bodo čisti, jasni, lahko se bo vsak ud prepričal iz društvenih knjig, kako društvo stoji. Toraj dragi prijatelji kmetijstva, še enkrat: na noge! nič strahu! Le ozirimo se po drugih takih društvih, kako lepo napredujejo! Ako le mi sami hočemo, tudi naše novo društvo ne bo zaostalo za drugimi! Pristopimo v obilnem številu kot udje, združimo se in potem se za dober vspeh ni bati.

Iz Bleda. Prelepo slovesnost so praznovali zadnjo nedeljo na Bohinski Beli. Kdo je že še šel v Bohinj, pa mu ne bi bile v spominu one sive skale, ki stoje kakor zid za cerkvijo? V te skale je dal narediti domači posestnik Jozef Tonerje po g. Jak. Zumaru lepo znamenje lurske Matere Božje. Votlina je vsekana v živo skalo tako visoko, da se lepo vidi od daleč s ceste. Notri je predelana z lepimi kosci domačega kamena. Ti kameni so apnenčev sediment na mahovju, tako da se zilice mahovja vidijo, in celo še iz apnenca gledajo, kar dela vso votlinico neizrečeno nežno. Podoba Matere Božje je skoro v naravni velikosti. Ozoli znamenja pod skalo je že lepo zasajeno. Pač vsakdo, ki bo šel v Bohinj, se bo z začudenjem ozrl v to znamenje kateremu ne vemo enakega v nasi deželi. Podoba Matere

Božje so nesle v processiji same belo oblečene deklice iz cerkve do znamenja. Blagoslovil je podobo preč. g. dekan Novak ob asistenci sosednih gg. duhovnikov. Slavnostni govor o lurski Materi Božji je imel g. Jamez

Godec preč podobo. Z lavretanskimi štanicami, katere je ljudstvo polo klečé pred podobo, se je lepa slovesnost končala. — Bodi hvala blagomu ustanovitelju znamenja v imenu vseh častilcev lurske Matere Božje!

Listek.

Ob brezdnu.

Včeraj — tako piše Joseph Legueu v francoskem listu »L' Univers« — sem bil na večer pri Valeriju Rideau, knjigarju v ulici de Rivoli. Ko sva bila pri kozarcu vina dobre volje, pripovedoval mi je knjigar iz svojega mladostnega življenja nastopni dogodek:

Nekega dne meseca julija leta 1878. vrnem se v mraku v svoje stanovanje na ogli ulice Buci popolno obupan. Vsega je konec, sem vpil ter se vrgel na polemljen stol, jedin, ki sem ga imel v sobi, obupno vzdihujoč. Oh, kje je bilo vse bogastvo moje uprave, s katero sem pred pol letom prišel v Pariz. V tem času letal sem vsaki dan k založnikom — svojim prihodnjim tovarišem — ponujajoč jim v nakup svoje pesmi in svoje romane, katerih pa niti pogledati niso hoteli, rekoč: Mogoče da imate kaj porabnega. Objavite kako stvar drugod, da vas svet nekoliko spozna, potem bo mogoče napraviti z vami kako kupčijo.

Zastoj sem se tudi ponujal raznim uredništvom. Tako človek propada v Parizu nepoznan, brez prijateljev, brez priporočil, z velikimi mislimi, kako se bo proslavil kot pisatelj. Morda je neslo to nekdej za naših pradedov. Zadnji čas se je vse poslabšalo. Na kratko: Pet sto frankov, s katerimi sem prišel v mesto, izginilo je hitro, dasi sem skopo gospodaril. In ta večer meseca julija je znašalo vse moje bogastvo petdeset centimov. S tem lahko večerjam, kakor hočem . . . a kaj potem?

Šel sem iz sobe, toda ne k peku in tudi ne k prodajalcu klobas. Sklenil sem storiti budodetstvo, ki se jedino ne dá poravnati. Žal, minolo je že mnogo let, odkar sem pozabil katekizem. Nisem se brigal za to lažbo, ki je vsikdar uspešna, za balzam, ki ozdravlja tudi obup . . . Nisem več molil . . .

Kupil sem pri Auvergatu nekaj funtov oglje. V prodajalnico je prišel isti čas deček kakih 16 let, ki je stanoval tik moje sobe. Kupil si je kruha za skromno večerjo. Imé mu je bilo Sylvain Desgranges. Bil je prav pariski ptiček, jasnega obraza, svetlih očij, lase počesane po koncu in nosil je širok predpasnik, kakoršnega nosijo vajenci-knjigovezi. Bil sem ga vesel, ko sem ga videl, sam ne vem, zakaj. Morda zato, ker je bil to vesel obraz, katerega vidim v zadnje.

Oprostite mi, da vam ne opisujem na drobno, kako sem se pripravil za samomor. Prehudo mi je na novo vzbujati spomine, zame tako nečastne, tako grenke.

Vse se je zgodilo tako, kakor se žal tolikrat tako živo opisuje po raznih romanih . . . Nekaj trenutkov se in vse bo končano . . . vsaj za ta svet . . .

V sobi je postajalo vedno bolj soparno. Zareče oglje je kazalo s svojimi strupenimi soparji vedno huje svojo morilno silo. Zavest me je zapuščala. Le v nekakih sanjah sem slišal, da ura bije. Zdi se mi, da je bila pol osmih. S soparom oglja sem se hotel zadušiti.

Zaspaval sem omotičen, zaspaval v smrt . . .

Hipoma pa nekdo buti ob vrata moje sobe; ta ropot me vzbudi. Nsem se hotel oglašati. Butanje se je ponavljalo, potem je nekdo poskušal odpreti vrata; iz previdnosti pa sem jih od znotraj zaklenil s ključem. Nato sem začul močen moški glas; Vrata so zaprta, hitro za tem pa mladeniča: Nič ne dé, oče Dinan, porinite z ramo v duri . . . V trenutku se črviva vrata odkrebnejo ter padejo na sredo sobe, za njimi pa polno zdravega zraka . . .

Bil sem rešen, vendar sem odurno pogledal svojega rešitelja. Dejal sem mu nevoljen:

Kaj se vmešavata v moje stvari?

Ne zamerite, dejal je deček, — bil je moj sosed vajenec — knjigovez Sylvain Desgrange, videl sem vaše rudeče oči. In ako človek, ki se nič ne razume na kuho, kupuje meseca julija oglje, je to gotovo sumljivo. Zato sem jaz vedel, kaj nameravate. Toda ne zamerite, če vam rečem, da se človek pri dvajsetih letih ne smé končati.

Imel sem žalosten pogum zavrtniti dečka, rekoč: Kaj vam mari? Jaz to zopet jutri poskusim, tukaj ali pa kje drugje . . . Jaz nimam družine; svojega življenja torej nisem nikomur dolžan.

Ni res, dejal je deček in postal je resen; svoje življenje ste dolžni — Bogu!

Ako se nisem končal ta večer, tedaj moram lakote umreti, kajti je že dolgo časa . . .

Ni mi bilo več mogoče govoriti. Deček je hipoma izginil in skoraj v trenutku je bil zopet pri meni, noseč mi skledo prijetno dišečega mleka. Kako slastno sem je povzil. Deček pa je med tem polil z mledo tleče oglje. Ko sem se okrepčal, dejal mi je vajenec:

»Izpraznil sem svojo štedilnico in ponujal mi je lučtor, katerega sem se pa siloma branil. Sram me je bilo vsprejeti milodar, vzhlasti od vajence, ki je moral za ta denar trdo se potiti in stražati. Deček pa je vrgel

denar v moje posteljo, rekoč: Kadar boste manj pre-
svetni in bolj pametni, ga boste radi poiskali.

Rákel je in odtekel. — Rimburjenost se mi je po-
lagoma polegla in zaspal sem mirno, da se dolgo ne
tako. Še te jutranje sonce me je vabilo. Takrat sem
takoj prišel denar svojega mladega soseda . . .

Zašel sem prodajati papir, časnike, knjizice. Otvoril
sem čez nekaj let knjigarno, katera se je vedno širila

Navleka na Češkem. Njegov majnik je bil iz Čehov.

Češkim in je prišlo dan 10. 1. mes. svoje delovanje.

Novo društvo se je osnovalo na isti podlagi, da bodo
kajko ustvarilo vsem našim ljudem, ki so v
sebi kmetijsko združbo in kmetijsko združbo.

Razgled po Slovenskem.

Imenovanja. Dosedanji kancelar škofijske pisarne,
častni kanonik Martin Pogar je stopil v pokoj; na
njegovo mesto pa je imenovan škofijski tajnik Josip
Šiška ravnateljem škofijske pisarne in konzistorijalnim
svetovalcem. — G. dr. Jožef Gruden, dosedaj v za-
časnem pokoji je imenovan kapelanom v Bohinjski Bi-
strici. — Knezoškofijski oskrbnik grajščine v Gornjem
Gradu g. Jožef Hofbauer je imenovan od svojega no-
vega knezoškofa nadgozdarjem. G. nadgozdarju bo pri-
deljen v pomoč asistent, več slovenskega jezika.

Pesvečevanje ljubljanskih bogoslovcev. Presvetli
knez in škof ljubljanski podelil letos bogoslovcom sub-
dijakonat 19. jul., dijakonat 21. in mošništvo 23. julija.

Državnozborna depolnina volitev se je dané 6. ju-
nija izvršila za kmetijske volilne okraje: Ljubljana, Vrh-
nika, Litijska, Zatičina, Ribnica in Velike Lašče tako, da
je bil izvoljen brez borbe kandidat katoliško-narodne
stranke g. Ivan Vencajz s 206 glasovi.

Zadnja pridiga presvitelega kneza in škofa v ljub-
ljanski stolnici na praznik presv. R. T. popoludne je na-
pravila na poslušalce mogočen vtis. Presvetli je govoril
s živo gorečnostjo o Kristusu, pričujočem v najsvetej-
šem sakramentu. Končal pa je, preseč blagoslova bož-
jega na vse. Ključal je, naj blagoslovi Kristus: sv. očeta,
naj blagoslovi našega cesarja Franciška Jožefa; blago-
slovi naj vse oblasti duhovske in svetne; blagoslovi naj
tudi grešnike; blagoslovi naj nas vse in vse hiše naše
— le ene hiše naj ne blagoslovi, hiše, ki se v njej
namenoma greši, ki je ustanovljena za greh, »za to
hišo ne prosim blagoslova — proklinjam
jo in prokleta naj ostane. Amen.«

Birmanci. Binkoštno nedeljo je presvetli knezoškof
ljubljanski birmal dopolne 1146, popoldne 762, v pon-
deljek 334, skupaj torej 2242 otrok.

Novi grobovi. Dané 1. junija je po kratki bolezn
vsled otrpnjenja pljuč umrl v Križankih v Ljubljani vpo-
kojeni župnik Fr. Barboreč. Pokojnik je bil rojen v
Šempetru pri Novem mestu leta 1833, ter duhoven od
l. 1856. Služboval je v celovski škofiji, od koder je
prišel pred nekaj leti v Ljubljano, kjer je pri cerkvi
nemškega viteškega reda opravljal službo božjo. Zadnji
leti se je posebno trudil za zgradbo katoliškega doma
ter je bil tudi sedaj ožrbnik te hiše. — Naj v miru
počiva!

in povečevala in ki je kakor veste sedaj v jako ugodnih
razmerah. Tvrda ajena kakor veste se glasi:

Valérius Rideau et Sylvain Desgrangers
éditeurs.

Mojih pesmij in romanov pa že nisva oboževala;
bojiva se, da bi tak poskus ne škodoval triti knjigarni.

—D.

Gospodarska zveza. Načelstvo je imelo dané 6. ju-
nija svojo prvo sejo. Bavilo se je najprej z najnujnejšo
zadevo: v vprašanem revizije. Posrečilo se je za posel
glavnega revizorja vseh v zvezi stoječih združg pridobi-
titi glavno moč v osebi g. Maksa Veršeca, uradnega
vodje pri »Ljudski posojilnici«. Gosp. Veršec je ponudeni
mu posel vsprejel in, da ga bo do zamogel popolnoma
in uspešno izvrševati, odpovedal je svojo službo pri
»Ljudski posojilnici«. Ze prih. dnji mesec prične gospod
vodja Veršec z revizijo. Zajedno se mu poveri ravnat-
eljstvo »Gospodarske zveze«. — Trgovoško revizijo kme-
tjskih in konsumnih društev bo izvrševal član na-
čelstva gospod Karol Kavšek. Ob jednom je načelstvo
storilo važne ukrepe: gledé izvršitve sklepov prve odbo-
rove seje.

Iz Bleda. Olslej bo vsak pondeljek (razen zapove-
danih praznikov) na otoku sv. maša ob 7. Kadar bo
mogoče večkrat, se bo naznanilo.

»Südmark« postaja za Slovence v obmejnih pokra-
jinah na severu vedno nevarnejša. Nemci z denarjem po
pruskem vzgledu podpirajo nemške obrtnike v sloven-
skih krajih ter pokupujejo slovenska posestva. To dru-
štvo nam je mnogo škodljiveje nego »šulverein«. Da se
osnuje potrebno društvo v obrambo proti nemški po-
vodnji, so se pred kratkim, kakor se z Dunaja poroča,
posvetovali slovenski državni poslanci. Nečeloma so skle-
nili soglasno, da se v Ljubljani osnuje tako društvo ob
jednem proti italijanski »legi nazionale«, ki naj bi s po-
trebnimi pooblaščenji delovali za obrambo slovenske zemlje.
V kratkem izide vabilo k razgovoru v Ljubljani.

Iz Črnomlja. V petek, 3. t. m. je srečal nek kmet
iz dobljčke občine, nabirajoč suhljad v gozdu pri Mik-
larjih, (dobri dve uri od Črnomlja) dva strica-medveda,
starca in mladiča. Mož se je pošteno prestrasil, tako, da
so mu, kakor sam pravi, lasje privadignili klobuk na
glavi. Hujšega pa vendar ni bilo, ker strica sta bila pa-
metna, mož pa tudi. Zver se je pritepla semkaj najbrže
iz kočevskih hribov in si misli: Naj poskusim jsgode
se na slovenskih tleh, saj menda niso manj tešne, ko
pri Kočevskih. No, te jima privoščimo iz srca, da le
živimo na paši v miru pustita.

»Delavec« pobegnil iz Trsta? Kakor se nam po-
roča od neke strani, se je »preselil« »Delavec« zopet
na drug svet in ostavil za seboj ne kaj prijeten spo-

min na onem kraju, od koder je izviral dosedaj nauk njegove »resnice«. Podrobnosti o tem najnovejšem begu »Delavca« močemo se navajati, a že to priča o »visoki vrednosti« te ptice selivke na slovenskem časniškem obzorju. Naposled naši ljudje morja vendar »previdijo«, a kakimi duhovi imajo opraviti v svoji socijalistiški navdušenosti. Dandanašnji je treba imeti odprte oči!

Novo kmetijsko društvo v Dobrunji, registrovana zadruga z omejenim poročtvom, ustanovilo se je pred kratkim in je pričelo dne 15. t. mes. svoje delovanje. Novo društvo se je osnovalo na taki podlagi, da bode lahko ustrezalo vsem zahtevam članov, ker združuje v sebi kmetijsko zadrugo in konsumno društvo. Odbor je sestavljen iz samih vrlih mož, ki se neprestano trudijo, da se zadruga že v začetku presrbi z vsem za prodajo potrebnim blagom.

Požari. Dne 20. maja pogorelo v Zgornji Bescnici gospodarju »Jurc« vse do kamenja. — Dne 26. maja pa je zgorela v Zaplani posestniku Antonu Leskovcu hiša, nekaj živine in kar je najhujše — tudi žena, 30 let stara mati peterih nedoraslih otrok.

Toča je pobila dne 8. junija vse pridelke po nekaterih vaseh moravske občine ter napravila veliko škodo, ki se sedaj preiskuje.

Strela je ubila dne 10. junija popoldne neko ženo na Kokercu nad Kranjem. Žena je delala na polju s svojo materjo, otrok njen je bil tam blizu v vozičku. Gredoč domov s svojimi je treščilo vanjo. Žena je bila takoj mrtva; njeno mater pa je močno omamilo, a otrok je jokal v vozičku zdrav ter klical po »mami«.

Vzglede slovenskim županom je dal vrli župan sežanski. Pred nekaterimi dnevi so izzivali ondi bivajoči lahonski vojaki slovenske sežanske faute z zalečim popevanjem, ki bi bilo skoro povod hudi rabuki. Župan se je takoj obrnil do poveljstva dotičnega polka in izzivajoči so dobili po 30 dni — »vojašnice«. Tako naj bi postopali vsi slovenski župani nasproti tujcem, ki se vedo na naših tleh, kakor da mi nismo kulturni ljudje.

Spomenica beneških Slovencev. Beneški Slovenci obrnili so se s slovensko prošnjo do kraljčinske prestolonaslednice italijanske (hčere črnogorskega kneza), v kateri jo prosijo, naj bo njihova zagovornica in zaščitnica pri italijanski vlad, ki jih zatira v moralnem in gospodarskem osiru in iz cerkve, kakor iz šole preganja domači slovenski jezik. Mi želimo bratom rojakom v borbi za njihovo pošteno pravo obilo uspeha!

Nevlihte na Češkem. Mesec majnik je bil za Čehe zelo nesrečen. Po mnogih krajih so se utrgali oblaki, toča pobijala, tako da je škoda velkanska. Pri Roudnici se je vsula tolika toča, da je bilo videti na tleh liki zamete. Pri Sušicah je uničila skoraj vso letino. Pri nevihtah je prišlo ob življenje več ljudi, pri Zlatcu se je pa začela udirati zemlja vsled preobilnega dežja. Kaj bo počelo ubogo ljudstvo pri vladajoči draginji?

O jetliki sušici ali dèri, spisal dr. Ant. Pogačnik, tačas zdravnik v Gorici (via del Ponte nuovo st. 26), bivši skozi 24 let specialista za pljučne bolezni na Dunsju. Ta, zdravim in bolnim jako koristna knjizica je ravno izšla in se dobiva pri njenem lastniku, gosp. Janku Lebanu, nadučitelju na Trebelnem pri Makronogu (na Dolenjskem) po 25 kr. listisek (po pošti 28 krajcarjev).

S Trebelnega pri Mokronogu. V torek 31. maja okolo poludne se je jelo nad našimi hribi zbirati nekaj oblakov, od katerih po človeško soditi ni bilo nič hudega pričakovati. Usulo se je sicer iz njih med dežjem nekaj drobne toče, ki pa ni nič škodovala. Naenkrat je zgrmelo in v hlev Jožefa Spolarja v Čestnjah je udarila strela, ki je upepeljala hlev in hišo. Gospodar je sicer za poslopje zavarovan, toda zgorelo mu je tudi nekaj živine in drugih vrednostij. Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod! prosimo slasti letos, ko so se hude ure jelo pojavljati takoj zgodaj. Pa ne samo prosimo, ampak tudi živimo pošteno slasti posvečujemo bolje nedelje in praznike, da si ne bomo ob kakaj nesreči morali očitati, da nas je zadela kazen božja.

Domači pravdnik.

Nekaj o novem pravdnem redu.

Znani nemški krščanski list »Arbeiter - Freund« objavil je dober poduk o novem civilno pravdnem redu, kateri v sledečem podajemo svojim bralcem v prevodu:

Civilna pravda je prepir o denarji ali o pravici do ptuje osebe ali reči, kateri se vrši in dovrši pred sodiščem. Nasprotno je kazenska pravda sodnijsko postopanje, po katerem se dokaže kršenje kazenskega zakona in se kaznuje zločinec. Posledek civilne pravde je torej priznanje ali odsodba denarne svote ali pravice do ptuje reči ali osebe, posledek kazenske pravde pa kaznovanje dejanja ali opustitve, ki nasprotuje postavnim predpisom.

Civilnopravdni red je postava o sodnijskem postopanju, ki je potrebno, da se dovrši civilna pravda ter v dotičnih pravnih lekkih. Nasprotno ima kazenski pravdni red postavne predpise za dovršenje kazenske pravde in predpise v pravnih lekkih, ki služijo za kazensko pravdo.

Tukaj bode govor le o civilnej pravdi.

Kdo more tožiti ali tožen biti?

Vsak, kateri je dovrši 24. leto svoje starosti. Nedoletni morajo imeti postavnega zastopnika (očeta ali jeroba.)

Radi denarja, ki si ga je pridobil nedoletni sam, pa zamore tožiti in tožen biti. Nedoleten delavec lahko

sam utožil svoj zaslužek, ravnotako pa je lahko tožen, da mora plačati dolg in svojega zaslužka.

Kje se morajo tožiti?

Pred okrajna sodišča spadajo:

1. Vse premoženjske pravde, v katerih se ne gre za več kot za 500 gl.

2. Ne glede na vrednost spornega predmeta:

- Tožbe radi očetovstva in radi spustitve iz očetovstva izvirajočih dolžnostij.
- Prepiri radi mej in prepiri radi služnosti stanovanja in drugega prezivitka.
- Tožbe radi motenja posesti.
- Prepiri radi najemnine in zakupa.

e. Prepiri zaradi službe in plače.

f. Prepiri zaradi napak pri živini.

g. Sporazumna ločitev zakona.

Pred deželna ali okrožna sodišča spadajo:

1. Vsi prizivi itd. proti razsodbam in odločbam okrajnih sodišč.

2. Prepiri radi priznanja in prehranitve za k o n s k i h otrok.

3. Nesporazumne ločitve zakona.

4. Rodbinski prepiri radi premoženja.

5. Tožbe izvirajoče iz menic.

Tožiti treba pri istem sodišči, v katerega območju ima t o ž e n i svoja redno bivališče.

(Dalje sledi.)

Raznoterosti.

(Za monštrance) v cerkvi Evarhisticjev v Bolzanu bo darovala vsaka avstrijska nadvojvodinja lep dragocen kamen iz svojega lepotečja. V tej cerkvi bo izpostavljeno najsvetejše noč in dan.

(Zanimivo opazovanje.) Znano je, da strela udari večkrat v drevesa. Da bi zvedeli, v katero vrsto dreves najraje trešči, opazovali so v kneževini Lippe-Deimold na Nemškem jednajst let precej velik gozd, in pokazalo se je, da je udarila strela v tem času 56 krat v hrast, 20 krat v jelko, 3—4 krat v smreko, a nikoli v bukev, dasi je v tem gozdu nad polovico bukovine. Torej ne pod hrast ob nevihti!

(Lep zgled) 21. maja je prejel starejši sin ministra zunanjih zadev, grof Agenor Goluhovski, prvo sv. obhajilo. V krasno okinčani cerkvi sv. Ane na Dunaju se je zbralo mnogo visoke gospode; na posebnem odločenem kraju je klečala vsa družina Goluhovski. Mati mladega grofa je tudi prejela sv. obhajilo s sinom vred. Oče, minister, se je moral pripeljati iz Budimpešte radi mnogih opravil po noči, in je vkljub mučnemu potovanju bil navzoč pri celi slovesnosti, mej katero je ves čas klečal. 22. maja je papežev nuncij, nadškof Taliani, birmal dva sina grofa Goluhovskija, Agenorja in Adalberta.

(Kaj vse si otroci zamislje.) V Hohstetu na Bavarskem sta poskusila dva osem- do de letna dečka, ki sta se večkrat gledala, kako koljejo prešiče, zaklati triletnega dečka. Prav lepo ga zvežeta, mu zatlačita slame v usta in ga vržeta na tla ter mu že nastavitva nož na vrat. V tem trenutku jih zagleda neki mož in zavpije; dečka prestrašena zaženeta nož in jo ubrišeta. Ubogi triletni revček ima le malo rano na vratu.

(Prebrisan gvardijan.) Nauki francoskih prekucuhov so nešli odmev tudi v srcih nemških kmetov ob Renu. Po gostilnah so znali vinski bratci še prav dobro govoriti o prostosti, enakosti in bratstvu. Kajpada so za-

bavljali na vse načine, čez duhovnike, posebno še redovnike. »Zlata prilika je sedaj, da prenehamo s desetino, katero dajemo našemu samostanu«, predlaga najboljši glasni bratec, in drugi mu radostno pritrdi. (Bil je v onem kraju kapucinski samostan, kateremu so davjali kmetje vsako leto enega prešiča in 2 centa pšenice.) Oče gvardijan zvé o tem naklepu. »Prav gotovo mi bote dali prešča in pšenico«, pravi sam pri sebi, in gre naravnost med kmete. »Koliko stavite, da mi bote dali navadno desetino«, pravi smejoč se takoj, ko vetopi v gostilno. »Oho, le počasi«, zavpijejo pivci, mi Vas in Vaše učenosti nič več ne potrebujemo, sedaj smo sami dosti razsvitljeni in modri.« — »Čeprav ste tako učen«, reče gvardijan, »vendar ni noben v stanu sedem besedij natanko za menoj spregovoriti.« — »Ta je lepa«, pravi glavni kričač. »Koliko stavim, da naredim jaz to?« — »Kdor zgubi, dá zmagalcu debelega prešiča«, odgovori gvardijan. »Velja!« pravi kmet, in gvardijan začne: »Torej pozor! Jednakost«. — »Jednakost«, odgovori za njim kmet. »Prostost«. — »Prostost«. »Pariz«. — »Pariz«. »Napačno«, zavpije hitro gvardijan. »Kako to, saj je prav«, pravi kmet. »Prešiča mi boš dal, pa je. Zakaj pa nisi rekel za menoj »Napačno«, kaj?« Gvardijan je dobil prešiča. »Meni se je lahko to pripetilo«, pravi premagani, »a župana pa ne speljete na led, gotovo ne.« — »Idite ponj«, pravi gvardijan. Ko povedo županu ves dogodek, se nasmehne in pravi: »Ali se greste tudi za menoj, gospod gvardijan?« — »Zakaj ne«, odgovori ta. Stavim 2 cent'a pšenice, da mi ne bote mogli na vsako moje besedo odgovoriti: »Dva popirčka«. »Velja«, pravi župan, »prosim, začnite.« — »Prostost«, pravi gvardijan. »Dva popirčka«, odgovori hitro župan. »Jednakost«. — »Dva popirčka«. »Jutri se peljem v Kolin«. — »Dva popirčka«. — »Koliko Vam dam za 2 centa pšenice, gospod župan?« — »Dva popirčka«. »Tu jih imate«, pravi gvardijan. »Prosim, pripeljite pšenico jutri v sa-

mostan. Z Bogom!« Tako je dobil prebrisan gvardijan na lep način vsakoletno desetino za samostan, prekiča in dva centa pšenice.

(Javen shod) je napravilo Slovensko katoliško delavsko društvo v nedeljo 12. t. m. pri Devici Mariji v Polju. Vkljub slabemu vremenu je prišlo mnogo ljudstva na shod in je pazljivo sledilo obravnavi. »Gospodarsko organizacijo« so obravnavali razni govorniki. Dr. Janežič je dokazoval, da morata oba faktorja, država in posamezniki se lotiti tega dela skupno, da se doseže povoljen uspeh. Država je dosedaj premalo storila za kmeti in stan; ko bi se n. pr. le toliko brigala zanj, kot za šolstvo, bi vse drugače ovelo naše narodno blagostanje. G. Gostinčar je našteval podrobno sredstva, katera so tukaj mogoča in potrebna v razvoj gospodarske organizacije. Priporočal je zadruge in posojilnice. Gospod Karlič je svaril pred socialno demokracijo in naukušeno priporočal jedinstvo in slogu za naša načela. Ta govornik je napravil mogočen vtis na poslušalce. Konečno sta se vsprejeli dve resoluciji. Prva za slovensko vseučilišče v Ljubljani, druga za »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, naj v prvi vrsti podpira gospodarstvo s tem, da prej ko mogoče napravi skupno skladišče v Ljubljani. Predsednik gospod Ziller zaključil slovesno shod s slavnimi besedami na papeža, cesarja in naš narod.

(Iz Predsedelj pri Kranju.) Naše občinske volitve je vlada ovrгла; zato bomo kmalu imeli nove volitve. Zakaj jih je vlada ovrгла nam ni znano, ker vladni komisar pri volitvi ni naznanil nobenih nepravilnosti. — Mi se novih volitev ne bojimo. Laži, katere so naši nasprotniki v našem občinskem gospodarstvu prosili pri »Narodu« so občanom očii odprle, in spoznali so, da liberalci lažejo k kor bi češnje zobali. Vsak mora obsoditi grde napade na našega občinstvozanega župana. Zelo pa obžalujemo, da je nekaj dosedaj naši stvari zvetih mož se dale prelespiti, da vlečejo z nasprotniki, prepričali se bodo, ako v pravem času ne spregledajo, da jih nasprotniki s praznimi obljubami le za nos vodijo. — Mi bomo šli vsi z veseljem na volišče, ker smo prepričani, da se sedaj dobro gospodari v občini in ker hočemo imeti mir v občini kakor je vladal, preden so prišli v občino tisti, ki sedaj iz same nagajivosti tako zgago delajo.

(Zanimiv automat.) Trgovca Khebel in Korejs v Stari Boleslavi na Češkem sta izumila poseben automat z mehaniko in godbo. Steklena omarica je to, podobna gledališčnemu odru, in predstavlja morskno gladino. Če se dene v odprtino denar, začne svirati godba, valovi se vzdigujejo, solnce se prikaže, angelji stopajo z oblakov, ladje plavajo. Naenkrat godba ohmolkne, solnce zide, nastane nevihta. Na valovih zagledamo Jezusa, ki zapové vetru in morju, valovi se polesejo, godba začne svirati in ponavlja se prvo. Izumitelja sta dobila na svoje delo patent; delala sta pa med jedno leto.

(Mejnarodne zrakovplove.) V sredo 8. t. m. spustili se bodo iz Berlina 4, iz Monakovega 1, iz Bruselja 2, iz Pariza 1, iz Petrograda 1, iz Strassburga 2,

z Dunaja 3, vsega skupaj 14 obljudenih zrakovplovov na kvisko, vsak iz svojega kraja ob 9. uri dopoldne, da merijo v različnih visotinah temperaturo, vlago itd. Razun tega bodo šlo 7 neobljudenih, s samim orodjem previdenih zrakovplovov na kvisko. Če kdo kaj zapazi, naj zanamova čas in smer plovenja ter naj poroča ljubljanski meteorološki postaji.

(Najdražja pipa.) Perzijski šah ima najdražjo pipo na svetu. Njegov čibuk je vreden en milijon goldinarjev. Glava je iz enega samega izvotljenega dragega kamna, cev pa posuta z biserji. Pred tem čibukom se skriva naš srebrom okovani vivček (cedratica) kajnada?

(Golobjak pod zemlje) so napravili v Berlinu, in sicer v kleti nekega kolodvora. Golobje se neki prav dobro počutijo; otreli so se starih predsodkov, da morajo prebivati pod streho. Kje je to zapisano? Svet napreduje in golobje z njim.

(Stari krajcarji in pelovičarji) bodo v prometu še do 1. julija. Uradi jih bodo jemali do 31. decembra 1899.

(Posvetil mu je.) Predstojnik šolskih bratov iz Antwerpna se je peljal v Bruselj. Z njim vred sta se peljala dva lepo oblečena gospoda, katerima je bil redovnik tra v peti. Začela sta glasno zabavljati menihom, češ da niso vredni ti lenuhi, da bi jih na luno izstrelili. Naš predstojnik se ne zmeni za te čenče, kar je gospoda jako jezilo. »Vi, gospod pater, pa gotovo niste eden izmed neumnih, vam se vidi, da ste studence vseh učenostij,« nadaljujeta gospoda. »Seveda sem,« odgovori pater, »pa pred leti sem znal še veliko več, nego znam sedaj.« Oh, kaj ste znali? »Pred 30 leti,« začne pater, »se je zgodil tu velik slečin proti uravnosti. Zločinca, ki je bil še zelo mlad, so prijeli, in jaz sem ga obsodil za 10 let v ječo. Bil sem namreč guverner v Antwerpnu. Zločinca sta pa bili vitez. Gospod postane bled, in zgine na prvi postaji iz železničnega voza.

(Pravi značaj.) V južno-amerikanski republiki Peru se je uvedel civilni zakon v kljub temu, da je nasprotovala vlada taki zahtevi na vse kriplje. Ko je bil povabil predsednik republike, Pierola, ministrskega predsednika Romanisa, da bi on podpisal zakon, je on to odločno odklonil. »Ta zakon«, — je dejal Romanis — »se je sklenil v nasprotju z višjim pravom od poslanec. Nasproten je tudi moji vesti in prepričanju večini prebivalstva dežele. Jaz ga ne bom podpisal na noben način.« Zakon je zakon,« so mu odgovorili matvoči, »sedaj se mora podpisati, dokler ga ne bo moči prenarediti. Zanj so edini poslanci odgovorni.« A neustrahovana, značajnega Romanisa niso mogli pridobiti za to stvar. Rajši se je odpovedal svoji s'utbi in podal svojo domovino Arakvijo, kjer so ga vsprejeli z največjim veseljem in navdušenjem. Da bi le imel obilno posnemačev!

(Odlična žena.) V neki vasi pri Sv. Jakobu na Španjskem sta zivela dva zakonika in se bavila z živinorejso. Ko je bil semenj pri Sv. Jakobu, sta gnala par volov tja in jih tudi prodala presaj dobro. Vesela sta

se vrnila domov; mož pa je moral iti zvečer nekoliko od doma, da se je pogovoril o neki zadevi z mlinarjem. Zena je napravljala med tem večerjo. Naenkrat pa stopi k njej našemljena oseba, zahtevajoč od žene vse, kar je dobila za vole. Na vprašanje tatu, kje da ima shranjen denar, je odgovorila ona, da ne ve. »Gotovo v skrinji«, se odreže naglo tat. »Potem ga dajte pa le iskati tam«, je menila žena. Kar je izpregovoril tat, je tudi storil. Sklonil se je tudi nad skrinjo in iskal denarja. Zena ga pa hitro prime za noge, prevrne v skrinjo, katere so na Španjskem še precej velike in jo zapre. Kmalu so prihiteli zent, kličoč na vse pomaganje, sosedje na pomoč in odvedli ptiča sodni oblasti.

(Pokojnine ministrov) Ko so dobili liberalci v Avstriji državne vajat v roke, je bilo prvo, kar so storili, da so preskrbeli prav mastno svoje voditelje. Gospoda ministra Giskra in Herbst sta skrbeli kaj za se in predložila sta cesarju zakon glede ministerske pokojnine. Po tem zakonu dobi vsak minister in naj je le en dan minister, 4000 gld. pokojnine. Vendar je pokojnina lahko še večja, če je bil minister še državni uradnik, predno je postal minister. Največja pokojnina za ministra znaša lahko 10.000, za ministerskega predsednika 14.000 gld. Dr. Herbst je dobival radi svojih »zaslug« 20 let pokojnino iz davkov. V drugih državah, kakor na Angleškem, Francoskem, Lvškem ni ministerskih pokojnin. Če hoče dobiti na Angleškem kak minister kaj pokojnine, mora posebej zapj prositi in povrh dokazati,

da ne razpolaga s sredstvi, ki bi mu dovoljevali, da bi zivel po svojem stanu.

(Konec milijonarke). Devet in osemdesetletna Mis Walker v Kentu na Angleškem je bila v svoji pokrajini najbogatejša posestnica. Nekega dne so jo dobili obešeno v sobi. Na mizi so dobili listek sledeče vsebine: »Jaz imam zavoje in omare polne denarja in blaga, pa nobenih otrok, nobenih prijateljev. Obdana sem bila vedno od ljudi, ki so hoteli podedovati moje imetje a prilizovanjem; a jaz sem imela vse za ničvredneže in sedaj, ko mi prihaja smrt nasproti je moja zadnja prošnja, da bi se ves denar vporabil v dobrodelne namene.« Zopet eden dokaz več, da denar ne stori nikoli človeka srečnega in zadovoljnega.

(»Rache, Raub und Mord«) je geslo nekaterih nemških dijakov v Brnu. Proti koncu meseca majnika so se zabavali manjši nemški dijaki na Spielberku; govorili so o Slovanih. Pogovor je poln izrazov: »Heil, Sieg, Rache, Raub, Mord«. Take želje imajo že mali nemški dijaki, znamenito odgojo morajo imeti, ker se jim take reči pregledavajo. Na drugi nemški gimnaziji so podpisovali dijaki Schöaererjevo peticijo zastran obtožbe Gautschevega ministerstva. Stvar se je godila toliko očitno in brezskrbno, da ni bilo drugače mogoče, kakor da je prišla tudi vodstvu na ušesa. Nastalo poizvedovanje je celo zadevo potrdilo. Pač vedo nemški dijaki, zakaj se toliko upajo!

Narodno gospodarstvo.

Slovenskim posojilničarjem.

O slovenskem posojilništvu se je že veliko govorilo. Ne, govorilo se še ni dovolj, le pisalo se je veliko o njem; z besedo, z živo besedo so se pa slovenski posojilničarji še vse premalo pred slovenskim svetom oglašali. Res sklicujejo posamezne slovenske posojilnice vsako leto svoje ude na občni zbor, toda na teh se razpravljajo le suhe gospodarske zadeve vsake posamezne posojilnice. Večje zanimivosti je vsako leto občni zbor »Zveze slovenskih posojilnic« v Celji. Toda tudi ta shod slovenskih posojilničarjev ni tako živahen, kakor bi bilo zeleti, ker se sklicuje navadno šele po zimi. Šrše važnosti bi bili lahko sčasoma tudi občni zbori „Zveze kranjskih posojilnic“ in „Gospodarske zveze“. Tudi občni zbori »Centralne posojilnice slovenske« niso bili do sedaj mnogobrojno obiskani, ker se niso vršili v večjem mestu in ob ugodnejšem času. Vse te okoliščine in to, da bi se vzbudilo pri slovenskih posojilničarjih večje zanimanje za vse skupne zadeve slovenskega posojilništva, napotilo je »Centralno posojilnico slovensko na letošnjem zboru, da skliče leta 1898. v večje mesto se drug občni zbor, ki bi bil nekakošen splošen shod

slovenskih posojilničarjev, ali »prvi veliki zbor slovenskega posojilništva«. Na tem shodu bi se v prvič v večji družbi razpravljalo o načelih in organizaciji slovenskega posojilništva, kajti marsika; še ni jasno in dognano o zavodih našega denarnega in zadružnega gospodarstva. V pretres kaže z nova vzeti Raiffeisenova in Schulze-Dellitsch-eva načela in odobriti kaže naš slovenski posojilniški sistem. Prerešetati kaže na javnem shodu z ene strani prednosti, z druge strani pa neugodnosti zakona z dne 1. jun. Posebno temeljito bi bilo potreba pretresati načrt novega zadružnega zakona. Kazalo bi, znabiti kazati na napačnosti in škodljive določbe, ki se nahajajo v pravih nekaterih posojilnic.

Govoriti bi utegnili znabiti tudi še o knjigovodstvu naših posojilnic.

Glede organizacije posameznih posojilnic in njih razmerja do sosednih sester bi se znabiti sprožil predlog, kje kaže še posojilnice snovati in kje jih ne kaže; kjer je več posojilnic skupno v enem kraju ali blizu skupaj v enem kraju, bi se utegnili nasvetovati, kako bi se one združile ali približevale, oziroma svoj delokrog tako odmerile, da ne bi se spotikala niti ena ne nad delovanjem druge. Največje važnosti je pa dobra

organizacija tistih društev, katera so vzela v svoje varstvo posamezne slovenske posojilnice. Ta društva, oziroma zadruga so: 1. »Zveza slovenskih posojilnic« (v Celji), 2. »Zveza kranjskih posojilnic«, 3. »Gospodarska zveza« (obe v Ljubljani) in 4. »Centralna posojilnica slovenska« (v Krškem).

Ker so pravila prvih treh društev taka, da lahko sega eno društvo v delokrog drugega, treba bi bilo v tej zadevi mirno in rodoljubno besedo spregovoriti, da se ne bi niti temu društvu krivica godila, namreč nasve-

tovati, kako bi se zjamčil vsem obstanek in kako naj bi ta društva s »Centralno-posojilnico« vred med seboj se podpirala in sporazumno podpore dajala vsem slovenskim posojilnicam in zadrugam n. pr. na ta način, da bi izdajala skupno svoj časnik, prirejala učne te-
daje i. t. d.

Na tem shodu bi se sploh nič ne podiralo, nikogar ne sumnilo, nič ne politkovalo. Shod naj bi namreč zidal in družil. Vršil bi se v Ljubljani meseca avgusta.

Prilodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. julija 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 11. junija:	22	1	11.	46	76.
Lina, 4. junija:	6	41	33	54	12
Trst, 4. junija:	60,	76	50,	18	48.
Gradeč, 11. junija:	79,	61,	70	43	33.

Preselitev.

S svojo znano zalogo lepe razne bombaševine in volne po najnižji ceni sem se preselil iz barake za Škofijo ob Ljubljani v hišo gospe

V. Pavrove na Sv. Petra cesti šte. 24.

315 3

Tomaž Lucin.

Tržne cene v Ljubljani.

11. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	14	Špeh, povojen, kgr.	72
Rež,	9 80	Surovo maslo,	80
Ječmen,	8 50	Jajce, jedno	2
Oves,	8 50	Mleko, liter	10
Ajda,	10 50	Goveje meso kgr.	64
Proso,	7 50	Telečje	62
Koruza,	7 20	Svinjako	70
Krompir,	4 20	Koštrunevo	40
Leča hktl.	13	Pišanec	45
Grah,	12	Golob	18
Fižol,	12	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo kgr.	94	Slama,	1 60
Mast,	72	Drva trda, 4 kub.mtr.	6 30
Špeh, svež	68	mehta	4 30

Zastonj

387 (4-1)

319 (12-2)

Šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

Velika zaloga
bicikljev in
poljedelskih
strojev!

Kdor pa hoče kupiti iz-
vrsten in trpežen šivalni
stroj za 5% ceneje kakor kje
drudej, ta naj se zaupno obrne
na prvo in najstarejšo tovarniško
zalogo šivalnih in poljedelskih
strojev na Kranjskem

5%
ceneje kakor kje
drudej.

Franc Detter

Ljubljana, Stari trg

št. 1.

Pozor!

Traka vsprejema
pod dobrimi pogoji potovalce
in zastopnike za deželo.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsed
brez izgube, ako hoče pro-
dajati postavne dopuščne
srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludvika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschoegasse 8 267 10-2
353 10-3

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradne potrjenimi
deležbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razporedbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ka-
mad pa 15 kr., 10
komadev vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice 10-14.

priporoča svojo zalogo **raznih galanterijskih izdelkov in drob-
nine na drobno** in za gospode **trgovce na debelo.** 320 2

Potrebščin za **krojače, sedlarje, šivilje, čevljarje in trafikante.**

Za gostilničarje: Žlice, vilice in nože z lesenimi, koščeni in

z alpaka-držaji. — Zunanja narečila se točno in po nizkih cenah zvršé.



Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 2 Kraljevi belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta šte. 4,
pritičje na levo. 362 25-4

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno
opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 7

tovarna za opeko v Ljubljani.

V najem dam

prodajalnico

špecerijskega blaga

in žganja z opravo in
stanovanjem vred.

M. Kral, 325 1

na Ježici pri Ljubljani, št. 56.

Pozor! Podpisanemu
je 17. majnika
ušla iz hleva telica, devet
mesecev stara rudeče-
brezasta. Ako je kateremu
znano, kje da se nahaja,
ga prosim, da podpisa-
nemu o tem sporoči.

Jan. Stele v Zalogu
326 2 pod Ljubljano.

Občinski sluga

zmožen tudi za pisarniška
dela, išče službe. —
Njegovo ime pové uprav-
ništvo »Domolj.«. 326 1

V zalogi »Katoške Bu-
kvarne« je izšla in se dobiva
po vseh knjigarnah v četrtem
pomnoženem natisu za slo-
venske gospodinje in kuharice
prepotrebna knjiga

**Slovenska
kuharica**

ali

**navod okusno ku-
hati navadna in
imenitna jedila.**

Spisala in in na svitlo
dala Magdalena Pleiweis.
— Tej novi izdaji je pridejan
obširen dodatek, katerega
je spisala M. Lavtizar.

Vkljub temu, da je vse-
bina knjige vsled dodatka zda-
tno obširnejša, kakor v prejšnjih
izdajah, knjiga obsega v novi
izdaji 398 strani, ostala je
cena stara, namreč za ne-
vezano 1 gld. 50 kr., za
vezano v platno pa
1'80 gld.; po pošti poslana
10 kr. več.

Zanesljiva domača tvrdka!

Pečar IVAN URAN Pečar

Izdelovalec glinastih proizvodov

v Ljubljani, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3

priporoča pred. duhovščini v mestu in na deželi lepo
svojo zalogo najraznovrstnejših

**belih in barvenih pečij, štedilnikov itd.
315 3 iz glinaste snovi**

in vseh drugih v pečarsko stroko vstevajočih se izdelkov
Za trpežno, dobro delo jamči. Cene so kar možno nizke.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz **kranjskih planinskih rastlin**
napravljeni liker 272 9

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za zelodec je
ta izganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalno pi-
jačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. **M. Leustek** in **Ubaldo**
pl. Trnkócsy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalnih
delikatess in v specerijah. 25-26 99

P XI. zvezek:
POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v **Katoliški**
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek
so še v zalogi.

Zavarovalne
agente

313 2-2

za domačo vzajemno zavarovalnico na **Kranjskem**
sprejema pod ugodnimi pogoji „**Unio ca-**
tholica“ na **Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.**

Le 50 kr. za 4 žrebanja.

Predzadnji teden.

315 2

Glavni dobitnik

887 8

1krat 100.000 kpon in 4krat 25.000 kpon
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke
à 50 kr.

I. žrebanje: 25. junija 1898.
II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
III. žrebanje: 15. septembra 1898.
IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

C. Klemt,

tovarna za polkna,
Brúnov na Češkem



priporoča svoja
isvirna, šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjih.

Cenik brezplačno.
Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
307 5-4

HERBABNY-jev

podfosferno-kišli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom razbljeni prsi sirup
raztaplja blaz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narufanje krvi,
raztopljive fosferne-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešuje narufanje
kostij. 725 20-20

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po peti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)



Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku kase, Herbabny-
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstvene
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 12 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VIL, 1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju in v krovovinah.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

231 16 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstne bolečine elajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 99-99

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna

pri slatnem levu v Pragi.



323 13-1 Slovenci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, dá
najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni
kavi, ako je k isti rabite; torej zahtevajte
le posod to izborne domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačič, Ljubljana.

PRISTEN

Cena stroja 25 kr. (50 slanjov)
vsebita 500 gramov.



230 4 9